

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610- 181
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

09/12/2025

7/34665 GK 21
7/34904 GK 25
7/35956 GK 37

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 10/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1715447 sayılı yazınız.
b) 17/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1718631 sayılı yazınız.
c) 07/11/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1730994 sayılı yazınız.
ç) 12/11/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1733959 sayılı yazınız.

7/36161
7/36162
7/36163
7/36164
7/36166
7/36167
7/36168
7/36170
7/36175 } GK 41

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç)'de kayıtlı yazıyla iletilen İstanbul Milletvekili Elif ESEN'in 7/34665, İstanbul Milletvekili Çiçek OTLU'nun 7/34904, Zonguldak Milletvekili Eylem ERTUĞ ERTUĞRUL'un 7/35956, Diyarbakır Milletvekili Halide TÜRKÖĞLU'nun 7/36161, Diyarbakır Milletvekili Mehmet KAMAÇ'ın 7/36162, Diyarbakır Milletvekili Ceylan AKÇA CUPOLO'nun 7/36163, Diyarbakır Milletvekili Serhat EREN'in 7/36164, Mardin Milletvekili Beritan GÜNEŞ ALTIN'ın 7/36166, Kocaeli Milletvekili Mühip KANKO'nun 7/36167, Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/36168, Van Milletvekili Gülderen VARLI'nın 7/36170 ile Van Milletvekili Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT'in 7/36175 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (25 Sayfa)

VAN MİLLETVEKİLİ GÜLDEREN VARLI'NIN 7/36170 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42'nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan "Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilmez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası andlaşma hükümleri saklıdır." hükmü gereği Türk vatandaşlarına eğitim ve öğretim kurumlarında Türkçe'den başka hiçbir dilin ana dil olarak okutulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ücretsiz şekilde dağıtılan ders kitapları ve eğitim araçları, 14.10.2021 tarihli ve 31628 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği'nin "Ders kitapları ve eğitim araçlarının nitelikleri" başlıklı 6. maddesi gereğince; Anayasa ve yürürlükteki mevzuata uygun, bilimsel yeterliliği denetlenmiş, eğitim ve öğretim programının amaçları ve kapsamını karşılayacak şekilde, eğitim ve öğretim programının bütünleşik yapısını temel alan, öğrencilerin bilgi ve beceri düzeylerinin ölçülmesi ile biçimlendirici ve geliştirici ölçme ve değerlendirme etkinliklerini içerecek, dil ve anlatım yeterliği taşıyacak şekilde, görsel tasarım ve içerik tasarımı öğrenmeyi destekleyecek nitelikte ve öğrencilerin gelişim özelliklerini önceleyen, dersin türüne ve içeriğine göre yaş/sınıf seviyesine uygun olarak etkili bir öğrenme-öğretme sağlayacak nitelik ve nicelikte elektronik içeriğe sahip olacak şekilde hazırlanır. Bununla birlikte ders kitapları ve eğitim araçlarının hazırlanması, incelenmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde kullanılan ve Talim ve Terbiye Kurulu tarafından 15.10.2024 tarih ve 117172165 sayılı Kurul Mütalaası ile uygun bulunan "TYMM Ders Kitapları ve Eğitim Araçları ile Bunlara Ait Elektronik İçeriklerin İncelenmesinde Değerlendirmeye Esas Olacak Kriterler ve Açıklamalar" belgesine göre incelenip değerlendirilmektedir. Bakanlığımızca ücretsiz bir şekilde dağıtılan ders kitapları ve eğitim araçları farklı kültürlere saygı duyan, çoğulcu ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir anlayışla hazırlanmaktadır. İlgili değerlendirme kriterlerinin içerisinde yer alan maddelerden bazıları aşağıda sunulmuştur:

- Anayasa'da ve Millî Eğitim Temel Kanunu'nda açıkça hükme bağlanmış eşitlik ilkesi gözetilerek temel insan hak ve özgürlüklerini destekleyen ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir yaklaşımla hazırlanmalıdır.
- Ders kitabı ve eğitim aracı eşitlikçi ve kapsayıcı şekilde tasarlanmalı, bireylerin hak ve özgürlüklerini ihlal edebilecek herhangi bir unsur bulundurmamalıdır.
- İçerikte çoğulculuk ilkesi gözetilmelidir.
- İçerikte ırk, renk, dil, din, siyasi tercih, etnik köken, mülkiyet veya başka herhangi bir ayırım gözetilmeksizin evrensel insan haklarının herkes için geçerli olduğu ilkesi esas alınmalıdır.
- Konuların işlenişinde veya örneklerde, insanların betimlenmesi ve olayların sunulmasında toplumsal eşitlik ilkesi gözetilmelidir.
- İçerik oluşturulurken toplumun tüm kesimlerine hitap edilerek toplumsal temsiliyet dikkate alınmalıdır.
- İçerikte din ve vicdan hürriyeti, düşünce ve ifade özgürlüğü, adalet, toplumsal barış ve insan hakları gözetilmelidir; bu anlayışı bozan herhangi bir ifade veya ima yer almamalıdır.
- İçerik rol, statü ve kuşaklar arası çatışma oluşturmayacak mahiyette olmalıdır.

• Toplumsal kesimlerin düşünce ve inanç biçimini, siyasi görüş ve felsefi tercihini küçük düşürebilecek, ön yargı ile değerlendirilmesine yol açabilecek anlatımlara yer verilmemelidir.

• İçerikte tarafsızlık ilkesi gözetilerek kişileri ve toplulukları aşağılayıcı, dışlayıcı, etiketleyici veya aşırı yüceltici ifadeler bulunmamalıdır.

• İçerikte farklı kültürel ve etnik yapılar ile yerel-yöresel ayrıntılar, din ve mezhep kaynaklı özellik ve davranışlar üzerinden gidilecek genellemelere yer verilmemelidir.

• İçerikte gelir düzeyine veya sosyal konuma göre bireyi aşağılayacak ya da yüceltecek ifade, kinaye, ima yer almamalıdır.

• İçerikte bireysel, sosyal, mesleki kimlikleri ve kişilikleri küçülten herhangi bir ifade veya ima yer almamalıdır.

Bununla birlikte, 24.08.2023 tarihli ve 43 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı ile uygun bulunan İlköğretim Kurumları (ilkokul-ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi ile yaşayan diller ve lehçeler seçmeli dersleri farklı sınıf ve seviyelerde uygulanmaktadır.

İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi ile 25.06.2024 tarihli ve 23 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı ile uygun bulunan İmam Hatip Ortaokulu Haftalık Ders Çizelgesi'nde yaşayan diller ve lehçeler dersine ilişkin aşağıda yer alan öğretim programları, Bakanlığımıza bağlı resmî eğitim öğretim kurumlarında Talim ve Terbiye Kurulunun ilgili kararları doğrultusunda 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaktadır:

• Adıgece ve Abazaca (Kiril Alfabesi); 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Öğretim Programı 2012/153 sayılı Karar

• Lazca; 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Öğretim Programı 2013/119 sayılı Karar

• Gürcüce 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Öğretim Programı 2014/89 sayılı Karar

• Adıgece (Latin Alfabesi) 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Öğretim Programı 2015/18 sayılı Karar

• Kürtçe (Kurmanca ve Zazaca);

• 5. Sınıf Öğretim Programı 2012/154 sayılı Karar

• 6. Sınıf Öğretim Programı 2014/5 sayılı Karar

• 7. Sınıf Öğretim Programı 2014/22 sayılı Karar

• 8. Sınıf Öğretim Programı 2015/100 sayılı Karar

• Arnavutça 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Öğretim Programı 2017/8 sayılı Karar

• Boşnakça 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Öğretim Programı 2017/9 sayılı Karar

Söz konusu derslere yönelik hazırlanan ve Talim ve Terbiye Kurulu Kararı ile uygun bulunan Yaşayan Diller ve Lehçeler Kurmancî 5, Yaşayan Diller ve Lehçeler Kurmancî 6, Yaşayan Diller ve Lehçeler Kurmancî 7, Yaşayan Diller ve Lehçeler Kurmancî 8, Yaşayan Diller ve Lehçeler Zazaki 5, Yaşayan Diller ve Lehçeler Zazaki 6, Yaşayan Diller ve Lehçeler Zazaki 7 ve Yaşayan Diller ve Lehçeler Zazaki 8 eğitim araçları yer almaktadır. Kabul edilen eğitim araçlarının listesi Ocak 2025 tarihli ve 2806 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanmıştır.